

Wat doe jij (niet)? Kinderboekenweek 2022 (Marc ter Horst)

Groep 5-6, 7-8

Het is bijna elke dag wel in het nieuws: vervelende gevolgen van de klimaatverandering. Maar ook geruzie over de oorzaken en wat we er nog aan kunnen doen. In het boek *Palmen op de Noordpool* geeft Marc ter Horst een mooi maar ook grappig geschreven overzicht van de problemen die gevolgen hebben voor ons klimaat. En belangrijk: hoe wij zelf kunnen bijdragen aan oplossingen.

Je hebt nodig

- Het boek 'Palmen op de Noordpool' het grote verhaal van klimaatverandering door Marc ter Horst en Wendy Panders (illustr.)
- Kladpapier 1 vel p.p.
- geprinte lijst 1 p.p.
- geprint werkblad 1 p.p. (net papier)

Organisatie

- Omdat het gaat om een belangrijk en breed thema, is het goed om voor deze activiteit en het (voor)lezen van het boek echt ruimte en tijd in te plannen.

De uitdaging

Kun jij ... uit een lijst kiezen op welke 2 manieren jij kunt bijdragen aan het afremmen van het klimaatprobleem, maar ook 2 hoe niet? En kun je dat in goede zinnen uitschrijven?

Laat maar lezen

Inhoud

... dat je kunt meedenken en beschrijven hoe je kunt bijdragen aan het terugdringen van onze milieuproblemen en de opwarming van de aarde.

Vorm

... dat je in een paar zinnen de door jou gekozen opties kunt beschrijven.
... dat je jouw keuzes daarbij ook kunt verantwoorden.

Onderzoek

... dat je keuzes kunt maken uit de gegeven overzichtlijst.
... dat je onderzoekt hoe je kunt bijdragen en of het haalbaar is (ouders).

Beschouwing

... dat je de verbanden begrijpt tussen hetgeen er in de kijkvoorbeelden wordt verduidelijkt en het verschil dat wij mensen nog kunnen maken.

Formuleren

... dat je in goed lopende zinnen kunt schrijven.

laat maar lezen

groep

5-6, 7-8

tijdsduur

60 minuten

genre

Proza zakelijk ,
Argumenteren, betoog

niveau

gemiddeld

taalaspect

Zin

taaldomein

Geletterdheid

kunstenaar

Marc ter Horst

vakgebied

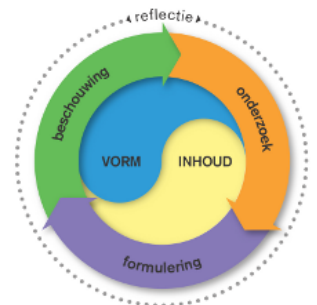
Aardrijkskunde, Geschiedenis,
Mens en samenleving

onderwerp

De aarde, milieuvervuiling,
klimaatcrisis, opwarming,

woordenschat

De broeikas, het broeikasgas,
de klimaatontkenner, de crisis

Les - procesfase handleiding

Introductie

- Toon Kijkvoorbeeld 1: Het omslag van het boek van Marc ter Horst: Palmen op de Noordpool. Wat verklapt de titel en de illustratie? (Een grappige tekening van de illustratrice Wendy Panders met ijsschotsjes met palmen en dieren die er spelen alsof het de normaalste zaak van de wereld is).
- Wat verklapt de subtitel: het grote verhaal van de klimaatverandering? (eigenlijk is het klimaat altijd al onderhevig geweest aan verandering. Dat heeft met heel veel factoren te maken. 'Het grote verhaal' loopt vooruit op al die kanten die de schrijver in dit boek wil belichten, uitleggen)

Informatie

- Toon Kijkvoorbeeld 2: de inhoudopgave op een ijsschots met palmen. De hoofdstukken aansprekende titels en paragrafen. Lees er een paar voor. Naar welk hoofdstuk of welke paragraaf ben je heel benieuwd? Wat weet je er al van?
- Toon Kijkvoorbeeld 3: dit is een passage uit hoofdstuk 8: Waterstof & Insectenburgers, uit de paragraaf in het spoor van je eten (138). Lees de passage voor (of laat 'm voorlezen).
- Wat vind je ervan? Hoe vind je het geschreven? (Kort en helder to the point) Wat vertellen de plaatjes? Op de dieren / het voedsel staat een getal. Zien ze wat dat getal uitdrukt? Het staat erbij in het kadertje: het aantal kilo's CO2 (broeikasgas).
- Wie kan uitleggen wat broeikasgas is en waarom we dat liever niet in de atmosfeer hebben. (het woord 'broeikas' duidt op het effect van de gassen. Ze voorkomen dat de aarde gekoeld wordt waardoor de temperatuur, net als in een broeikas, blijft stijgen)
- Eigenlijk doet de schrijver hier 2 dingen tegelijk. Welke? (hij legt uit 1. welk aandeel ons voedsel heeft in de opwarming en 2. hoe je die bijdrage kunt verminderen, oftewel wat JIJ kunt doen om te helpen) In dit verband word ook gesproken over jouw VOETAFDRUK.
- Toon Kijkvoorbeeld 4: Deze pagina springt eruit. Het is eigenlijk een opsomming in de vorm van 'geboden'. Laat de kinderen er enkele voorlezen en erop reageren. Wat vind je van dat gebod? Kun je daaraan beantwoorden/voldoen?
- Toon Kijkvoorbeeld 5: Hier zie je de geboden in de vorm van een aankruislijst. Je krijgt deze lijst zo bij je werkblad. Hier kruis je 2 alternatieven aan waaraan je denkt te kunnen voldoen om het klimaat te beschermen. Maar je kruist er ook 2 aan waarvan je denkt dat het een onmogelijke opgave is voor jou.
- Toon Kijkvoorbeeld 6: Werkblad? Ja, je krijgt zo dus ook dit werkblad. Op dit werkblad 'beschrijf' je eerst kort waaraan je wel zou willen bijdragen en hoe je dat denkt te doen? Vervolgens schrijf je daaronder waaraan NIET, eveneens met een korte uitleg.

Instructie

- Begin met het aankruisen met potlood. Je kunt daarna nog van gedachten veranderen.
- Neem je kladdblaadje erbij en noteer in korte zinnen hoe en waar je kunt bijdragen aan de strijd tegen klimaatverandering.
- Overleg in stilte met je buurtje en geef elkaar feedback op de inhoud en de formulering (zinsbouw)
- Schrijf het dan in het net op je werkblad.
- Uiteindelijk presenteren we het in de kring.

Uitvoering/begeleiden

- Deze activiteit is goed voorgestructureerd, dus ze kunnen eigenlijk meteen aan het werk. Wijs erop dat stilte belangrijk is om eerst zelf je gedachten te kunnen formuleren.
- Loop langs de tafels en help waar nodig bij het formuleren van goede zinnen. Af en toe kun je zo'n voorbeeld even klassikaal behandelen: korte en heldere zinnen.
- Tijdens het feedbackmoment kun je er nog even op wijzen dat het gaat om 2 aspecten: de inhoud en de manier waarop het is verwoord. Wijs vooral op het lage volume van het stemgebruik.(net iets harder dan fluisteren)
- Het in het net uitschrijven spreekt voor zich.
- Geef even aan hoe lang ze nog hebben tot de presentatie, zodat iedereen het af kan hebben.

Nabespreking - Toelichting

- Afhankelijk van het aantal leerlingen kun je de groep in 1 kring zetten of opdelen, waardoor er meer ruimte is voor de kwaliteitsslag.

Nabespreking

- Heb je zin om verder te lezen in het boek: Palmen op de Noordpool? Vertel!
- Hoe belangrijk vind je het om zelf mee te werken aan het behoud van de wereld zoals die nu is?
- Hoe kan je dat zien aan de bijdrage die je wel/niet zelf kunt leveren? Hoe heb je die beschreven?
- Kun je uit de voordrachten iemand kiezen die het op een bijzondere manier heeft verwoord? Vertel?

En verder...

Je ontkomt er niet aan ruimte te maken voor interactie en discussie, als je kinderen persoonlijk bij dit wereldwijde probleem betreft. Bepaal waar en wanneer die discussie het beste past. Zo voorkom je dat er veel tijd verloren gaat en een groep kinderen voortijdig afhaakt.

